

Paul Kurstjens
Lezing HOVO Utrecht 28 februari 2020

De 'American Dream' na 9/11: Droom of daad in de architectuur van New York (NYC)

Ook al zijn beide na 9/11 ogenschijnlijk naar elkaar toegegroeid, toch staat in deze lezing niet Amerika centraal, maar New York. Hier zijn dromen in architectuur omgezet. Het proces om tot architectuur te komen zal in deze lezing stedenbouwkundig benadrukt worden. Wat is die American Dream in ruimtelijke zin eigenlijk en hoe typisch Amerikaans? Dat zijn de vragen die centraal staan in dit beeldverhaal waarin boeken en persoonlijke ervaringen door elkaar spelen. Wiens droom is het eigenlijk?

Mijn eerste bezoek aan NYC dateert van 1996. Daarna ben ik er nog drie keer geweest, inclusief de laatste keer met de opdracht om dit verhaal voor te bereiden. De eerste keer ging ik met angst en beven in de metro door Harlem, nu toog ik er fluitend op pad. Wat is er in de tussentijd gebeurd met deze stad? Die vraag hield mij ter plekke bezig. Dus kocht ik er – naast de nieuwste architectuurgids van NYC die ik al had gelezen - twee boeken die de periode van burgemeester Bloomberg tussen 2002 en 2013 op een totaal verschillende manier beschreven. Die twee boeken veranderden vervolgens mijn wandelingen en hebben uiteindelijk mijn gedachten gevormd.

De 'American Dream' kan in ruimtelijke zin vele vormen aannemen. In mijn verhaal zal ik dat op drie manieren doen. De eerste droom gaat over de wederopbouw van de stad na 9/11 met de Olympische Spelen en de waterfronten als bepalende factor. De tweede droom gaat over de gewenste integraliteit van ruimtelijke plannen. En de laatste droom gaat over emancipatie die door de meesten onder ons als de kern van de American Dream wordt gezien (hoe word je van een dubbeltje een kwartje of miljonair).

Daar tussendoor spelen enkele algemene gebeurtenissen een rol die van invloed waren op de ruimtelijke ontwikkeling van NYC. Uitmondend in de keerzijde van de dromerij, 'gentrification', dat voor de een 'verrijking' betekent en voor de ander 'verdringing'. Burgemeester De Blasio, die na Bloomberg in 2013 aantrad, behoort tot de groep die het als verdringing ziet en zijn beleid richt zich dan ook op het realiseren van betaalbare woningen voor iedereen.

Is hiermee de American Dream ten grave gedragen of weer opnieuw uitgevonden?

Zij die NYC ooit bezocht hebben en nog een plattegrond hebben, worden verzocht om die mee te nemen.

Literatuur:

V. Belogolovsky: Architectural Guide New York 1999-2020 (2019)

D. Doctoroff: Greater than ever, New York's big comeback (2017)

J. Moss: Vanishing New York, How a great city lost its soul (2017)